

روسیه در پی تشدید تقابل با ناتو بر سر اوکراین، به تهدید هسته‌ای روی آورد؛

جنگ اتمی؛ بازدارندگی یا بلوف سیاسی؟!

رامین پرتو

پس از آنکه تنش‌های مرتبط با پرونده ایران و ایالات متحده تاحدی فروکش کرد، بار دیگر بحران اوکراین و اروپایوبی روسیه و غرب به کانون تحولات نظام بین‌الملل بازگشته است. با این تفاوت که اکنون سطح تنش‌ها دیگر صرفاً به گیری‌های متعارف نظامی محدود نمی‌شود و ادبیات حاکم بر مواضع طرفین، بیش از هر زمان دیگری رنگ و بوی بازدارندگی هسته‌ای و هشدار نسبت به پیامدهای یک تقابل فاجعه‌بار را به خود گرفته‌است.

سسرگمی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه، در مقاله‌ای با عنوان «اوکراین، اروپا و امنیت جهانی» هشدار داد که رویارویی مستقیم میان روسیه و ناتو می‌تواند به تبادل حملات هسته‌ای منجر شود؛ وضعیتی که از نگاه مسکو، تهدیدی جدی برای امنیت جهانی محسوب می‌شود. این موضع در شرایطی مطرح شده که کمیته دفاعی سوئد نیز از احتمال وقوع یک رویارویی میان روسیه و ناتو در آینده‌ای نه چندان دور سخن گفته‌است.

تشدید تنش‌ها از اوکراین تا مرزهای فنلاند

مسکو طی ماه‌های اخیر بارها تأکید کرده‌است که کشورهای غربی با بزرگنمایی تهدید روسیه، در تلاش برای منحرف کردن افکار عمومی از مشکلات داخلی خود هستند و در این راستا اقدامات متقابل دو طرف نشان می‌دهد که فضای بی‌اعتمادی در حال تعمیق بوده و حتی به سوی جنگ اتمی میل کرده‌است.

در این راستا وزارت خارجه روسیه اعلام کرده‌است که استقرار تسلیحات هسته‌ای این کشور در بلاروس، ابزاری برای حفظ توازن در برابر «اوکراین نئونازی و ناتو» به شمار می‌رود. هم‌زمان، فنلاند نیز با تصویب قانونی جدید، ممنوعیت چند دهه‌ای مربوط به نگهداری تسلیحات هسته‌ای را لغو کرده‌است؛ اقدامی که پس از عضویت این کشور در ناتو صورت گرفت و امکان می‌زبانی نظری از تسلیحات هسته‌ای این ائتلاف فراهم می‌کند.

تصمیم هلسینکی، در کنار آغاز ساخت پایگاه نظامی جدید روسیه در نزدیکی مرزهای فنلاند و افزایش حضور نظامی مسکو در مناطق مرزی، نشان می‌دهد که دو طرف در حال ورود به مرحله‌ای جدید از رقابت راهبردی هستند.

در همین چارچوب، ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه، هشدار داده‌است که هر گونه تجاوز کشوری عضو ناتو علیه خاک روسیه با پاسخی «قاطع و ویرانگر» مواجه خواهد شد. با وجود این، وی بر ضرورت حفظ کانال‌های دیپلماتیک و امکان بازنگری در برخی محدودیت‌های کنسولی و دیپلماتیک نیز تأکید کرده‌است.

کرملین علیه ناتو

در این خصوص ولادیمیر پوتین در دیدار با نظامیان روسی، بار دیگر ناتو را مسئول اصلی شکل‌گیری بحران اوکراین معرفی کرد و تأکید داشت که روسیه عملاً به تنهایی در برابر توان نظامی «غرب

جمعی» قرار گرفته است. به اعتقاد رئیس جمهور روسیه، حمایت غرب از تحولات سیاسی اوکراین و توسعه ناتو به سمت شرق، زمینه‌های وقوع جنگ کنونی را فراهم کرده‌است. وی همچنین تأکید کرد که تلاش کشورهای غربی برای تحمیل شکست راهبردی به روسیه ناکام

مانده و مسکو باید در حوزه صنایع دفاعی و فناوری‌های نظامی، یک گام جلوتر از غرب حرکت کند. در عین حال، پوتین بار دیگر بر آمادگی روسیه برای گفت‌وگو تأکید کرد، اما شرط این مذاکرات، احترام متقابل و در نظر گرفتن منافع راهبردی مسکو دانست.

از سوی دیگر، دیمیتری پَسکوف، سخنگوی کرملین، نیز تصریح کرده‌است

که تصور اروپا درباره مذاکره با روسیه از موضع قدرت، اشتباهی بزرگ است و اگر کشورهای اروپایی واقعیت‌های میدانی را بپذیرند، روسیه آماده گفت‌وگو خواهد بود.

مسکوطی ماه‌های اخیر بارها تأکید کرده‌است که کشورهای غربی با بزرگنمایی تهدید روسیه، در تلاش برای منحرف کردن افکار عمومی از مشکلات داخلی خود هستند و در این راستا اقدامات متقابل دو طرف نشان می‌دهد که فضای بی‌اعتمادی در حال تعمیق بوده و حتی به سوی جنگ اتمی میل کرده‌است

در همین راستا، گروهی از سناتورهای جمهوری خواه و دموکرات آمریکا طرحی را ارائه کرده‌اند که به اوکراین اجازه می‌دهد از دارایی‌های مسدود شده روسیه برای خرید تسلیحات استفاده کند. پیش از آن نیز دونالد ترامپ اعلام کرده بود که آمریکا به جای ارسال مستقیم سلاح، تجهیزات نظامی را به ناتو می‌فروشد و این ائتلاف آن‌ها را در اختیار اوکراین قرار می‌دهد.

مسکو این اقدامات را مصداق مشارکت مستقیم غرب در جنگ دانسته و توقیف دارایی‌های روسیه را «سرت» توصیف کرده‌است.

هم‌زمان، نیکولای پاتروشف، دستیار رئیس جمهور روسیه، مدعی شده‌است که غرب در حال بررسی سناریوهای حملات پیشگیرانه علیه پایگاه‌های نیروی دریایی روسیه است و تأکید کرده که نیروی دریایی روسیه نباید منتظر نزدیک شدن ناتو به مرزهای دریایی این کشور بماند.

از سوی دیگر، حملات پهپادی گسترده اوکراین به مسکو و پاسخ‌های تلافی‌جویانه روسیه نیز بساخت‌های نظامی و انرژی اوکراین، نشان می‌دهد که دامنه جنگ همچنان رو به گسترش است.

چرا روسیه نسبت به رویارویی هسته‌ای هشدار می‌دهد؟

هشدارهای مکرر مقامات روسیه درباره احتمال وقوع جنگ هسته‌ای را باید در چارچوب راهبرد بازدارندگی مسکو تحلیل کرد. روسیه به خوبی می‌داند که از نظر اقتصادی و حتی در برخی حوزه‌های نظامی، با مجموعه‌ای از قدرت‌های غربی روبه‌رو است که از توان و منابع بسیار بیشتری برخوردارند. به همین دلیل، سلاح هسته‌ای همچنان مهم‌ترین ابزار حفظ موازنه قدرت برای کرملین محسوب می‌شود.

هدف اصلی روسیه از طرح مکرر موضوع جنگ هسته‌ای، ایجاد بازدارندگی روانی و سیاسی در برابر گسترش دخالت مستقیم ناتو در جنگ اوکراین است. مسکو تلاش می‌کند این پیام را منتقل کند که هر گونه عبور غرب از خطوط قرمز تعیین شده، می‌تواند پیامدهایی غیر قابل کنترل داشته‌باشد.

همچنین متقابل میان روسیه و ناتو، همچنان پرونده اوکراین است. مسکو معتقد است که کشورهای عضو ناتو با ارسال تسلیحات و حمایت اطلاعاتی و مالی از کی‌یف، به طور مستقیم در این جنگ دخالت دارند.

هشدارهای مکرر مقامات روسیه درباره احتمال وقوع جنگ هسته‌ای را باید در چارچوب راهبرد بازدارندگی مسکو تحلیل کرد؛ چرا که روسیه به خوبی می‌داند که از نظر اقتصادی و حتی در برخی حوزه‌های نظامی، با مجموعه‌ای از قدرت‌های غربی روبه‌رو است که از توان و منابع بسیار بیشتری بر خور دارند و به همین دلیل، سلاح هسته‌ای همچنان مهم‌ترین ابزار حفظ موازنه قدرت برای کرملین محسوب می‌شود

رویارویی مستقیم میان مسکو و ناتو است. این در حالیست که کشورهای عضو ناتو ایالات متحده، تهدیدهای هسته‌ای روسیه را جدی تلقی می‌کنند، اما در عین حال، مستقدند بخش قابل توجهی از این مواضع در چارچوب جنگ روانی و بازدارندگی قرار دارد.

بر این اساس با وجود افزایش تنش‌ها و ادبیات تند میان روسیه و غرب، احتمال وقوع یک جنگ هسته‌ای تمام‌عیار میان دو طرف تا پایان سال ۲۰۲۶ چندان بالا

ارزایی نمی‌شود.

اگرچه خطر اشتباه محاسباتی، حوادث پیش‌بینی نشده یا تشدید ناخواسته بحران همواره وجود دارد، اما واقعیت آن است که روسیه و ناتو هر دو از اصل «بازدارندگی متقابل» تبعیت می‌کنند و به خوبی می‌دانند که یک جنگ هسته‌ای برنده‌ای نخواهد داشت.

در مجموع، اگر چه جهان بار دیگر شاهد بازگشت ادبیات هسته‌ای به عرصه سیاست بین‌الملل است، اما به نظر می‌رسد هدف اصلی طرفین از این تهدیدها، ایجاد بازدارندگی و افزایش قدرت چانه‌زنی باشند، نه حرکت به سمت یک جنگ اتمی واقعی. با این حال، ادامه بحران اوکراین و فقدان چشم‌اندازی روشن برای پایان آن، همچنان یکی از خطرناک‌ترین کانون‌های بی‌ثباتی در نظام بین‌الملل محسوب می‌رود؛ بحرانی که می‌تواند در صورت وقوع خطای محاسباتی با گسترش ناخواسته درگیری‌ها، تبعاتسی فراتر از مرزهای اروپای امنیت جهانی به همراه داشته‌باشد.

خبر

حمله هوایی طالبان به پاکستان

مدعی شده که برخی حملات علیه نیروهای پاکستانی از خاک افغانستان صورت می‌گیرد؛ اتهامی که کابل آن را رد کرده و گفته است که امنیت مرزها تنها به همکاری و گفت‌وگو قابل تأمین است. این تحولات در حالی رخ داده که هر دو طرف بارها بر لزوم حل و فصل اختلافات از مسیر گفت‌وگو و اجتناب از اقدامات نظامی تأکید کرده‌اند و مذاکرات استانبول تازه‌ترین تلاش برای کاهش تنش‌ها و بررسی مسائل امنیتی، مرزی و تجاری میان دو کشور محسوب می‌شود اما به دلیل اختلاف دیدگاه‌ها، نتیجه ملموسی در پی نداشته است.
برنامه به انجام رسیده است. وزارت دفاع افغانستان تأکید داشت که کابل هیچ‌گونه تهدیدی علیه امنیت و ثبات کشور را تحمل نخواهد کرد و برای خنثی‌سازی و نابودی تهدیدهای امنیتی از تمامی ظرفیت‌ها و امکانات موجود استفاده خواهد کرد. این اقدامات در حالی صورت می‌گیرد که روابط افغانستان و پاکستان در ماه‌های اخیر به دلیل افزایش تنش‌های مرزی و اتهامات متقابل درباره دادن پاد به عناصر مسلح دچار سردی شده است. اسلام‌آباد بارها

وزارت دفاع افغانستان در بیانیه‌ای، اعلام کرد که نیروهای هوایی این کشور شب گذشته چندین مرکز وابسته به گروه تروریستی داعش را در مناطق مختلف بلوچستان و خیبرپختونخوا می‌شود، نشان نمی‌دهد». ملونی در بیانیه به ترامپ متذکر شد: «ما او باید یک چیز را به خاطر بسپاریم؛ ایالتی و سمرقند این کشور است. کنیم. ما همواره در پی انتقال و مقتدریم». به دنبال این جنجال، «انتونیو تاجانی» وزیر امور خارجه و معاون نخست‌وزیر ایتالیا نیز سفر از پیش برنامه‌ریزی شده خود به میامی آمریکا با طوره کامل لغو کرد.

خبر

لغوسفر ملونی به آمریکا در پی تنش با ترامپ

تنش لفظی میان رئیس‌جمهور آمریکا و نخست‌وزیر ایتالیا پس از انتشار اظهاراتی تسمخ‌آمیز از سوی ترامپ که با واکنش تند و قاطع رم مواجه شد، بالا گرفت. این تنش بعد از آن بالا گرفت که شبکه تلویزیونی ایتالیایی L’A۷ به نقل از دونالد ترامپ گزارش داد که رئیس‌جمهور ایالات متحده در اظهاراتی مدعی شده جورجیا ملونی، نخست‌وزیر ایتالیا در جریان نشست گروه ۷ در شهر ویان فرانسه برای گرفتن یک عکس یادگاری به‌او «التماس کرده است». ترامپ در این باره گفته‌است: «او التماس کرد تا با او عکس بگیرم با بسیار

شمارش معکوس پایان نخست‌وزیری استارمر آغاز شد

پیروزی قاطع «سندی برنهام» در انتخابات میان‌دوره‌ای میکرفیلد، مسیر بازگشت او به مجلس عوام و رقابت احتمالی برای رهبری حزب کارگر را گشوده و نخست‌وزیری «کی‌ری استارمر» را وارد جدی‌ترین مرحله بقا از زمان ورود به داونینگ‌استریت کرده است. نتایج رسمی انتخابات میان‌دوره‌ای میکرفیلد نشان می‌دهد که اندی برنهام با کسب ۲۴ هزار و ۹۲۷ رأی، معادل

براساس آن عمل‌کنند، زیرا فرصت دومی وجود نخواهد داشت. این نتیجه در ظاهر پیروزی حزب کارگر بر حزب راستگرای اصلاح‌انگلیس در یکی از حوزه‌های سنتی شمال این کشور است. اما وزن سیاسی آن بسیار فراتر از حفظ یک کرسی پارلمانی ارزیابی می‌شود. برنهام اکنون مانع اصلی ورود به رقابت رهبری حزب را پشت سر گذاشته و به‌عنوان نماینده مجلس می‌تواند برای کنار زدن استارمر و رسیدن به نخست‌وزیری اقدام کند. برنهام پیش‌از برگزاری انتخابات نیز تأیید کرده بود که در صورت آغاز رقابت رهبری حزب کارگر، برای جانشینی استارمر نامزد خواهد شد. او در جریان کارزار انتخاباتی، رأی به خود را رأی برای تغییر حزب کارگر معرفی و تصریح کرده بود که قصد دارد در بالاترین سطح ممکن از حوزه میکرفیلد نمایندگی کند. با این حال، پیروزی برنهام به‌طور خودکار به برگزاری انتخابات درون‌حزبی منجر نمی‌شود.

نمایندگان روسیه و پاکستان در نشست شورای امنیت سازمان ملل وضعیت غزه را «خطرناک» دانستند و درباره آن هشدار دادند اما نمایندگان انگلیس و آمریکا با حمایت از اسرائیل، به جنبش مقاومت حماس تاختند. سفیر و معاون نمایندگی روسیه در سازمان ملل در نشست شورای امنیت درباره غزه هشدار داد که هیچ بیمارستان کاملاً فعالی در غزه وجود ندارد. «آنام،

اوستیگینو» معاون نمایندگی روسیه در سازمان ملل به کشته شدن ۱۰۵ فلسطینی از زمان برقراری آتش‌بس، قتل جنجالی یک پزشک از بیمارستان یافا و ادامه حرکت غربی «خط زرد» اشاره و تأکید کرد که این موارد اجرای طرح صلح را در معرض خطر قرار می‌دهد. وی همچنین از محدودیت‌های مداوم بر ورود اقلام حیاتی با این بهانه «که آرای کاربرد دوگانه» مانند چادر،

جهان‌نما

در میانه تأیید و تکذیب‌ها؛ **رویترز: حزب‌الله و اسرائیل با آتش‌بس موافقت کرده‌اند**
خبرگزاری رویترز مدعی شد که حزب‌الله لبنان و اسرائیل با آتش‌بسی که از ساعت ۱۶ امروز آغاز شده، موافقت کرده‌اند. یک مقام ارشد آمریکایی مدعی شد که حزب‌الله لبنان با آتش‌بس موافقت کرده است که قرار است دپروز (جمعه ساعت ۴) بعدازظهر به وقت محلی آغاز شود. خبرگزاری رویترز به نقل از این مقام که به شرط فاش نشدن نامش با این رسانه گفت‌وگو کرده است، نوشت: «حزب‌الله و اسرائیل با آتش‌بس موافقت کرده‌اند». او همچنین با ادعای این که مذاکره‌کنندگان آمریکایی و قطری با کمک ایران این توافق را نهایی کرده‌اند، بیان کرد: «ما می‌دانیم که پس از تبادل آتش امروز، اسرائیل و حزب‌الله اکنون در آتش‌بس به سر می‌برند».

ادعای این مقام آمریکایی در حالی مطرح شده است که مقامات اسرائیل در پی انتقادهای مکرر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا؛ از تداوم حملات متجاوزانه این رژیم به لبنان، گفته بودند به‌غم روابط نزدیک با واشنگتن، این حملات ادامه می‌یابد و نظامیان اسرائیل از خاک لبنان خارج نخواهند شد. ترامپ بعدامداد امروز در گفت‌وگو با پایگاه خبری اکسیوس مدعی شده بود که اسرائیل هر کاری او بگوید انجام می‌دهد و قادر است این حملات را کنترل کند. در این خصوص خبرگزاری المیادین اعلام کرده که با وجود برخی اخبار تأیید نشده درباره آتش‌بس میان حزب‌الله و رژیم صهیونیستی، مناطقی از جنوب لبنان عصر روز جمعه از جمله «شوکین»، «مغدون»، «جبل‌الرعیع» و «لایحان»؛ از سوی اسرائیل مورد هدف قرار گرفت. پیش از این، رادیو ارتش اسرائیل به نقل از یک مسئول آمریکایی مدعی شد که حزب‌الله و اسرائیل به توافق رسیدند آتش‌بس ساعت چهار بعد از ظهر دپروز (جمعه) به وقت بیروت آغاز شود.

اما در این راستا باید توجه داشت که مقامات اسرائیل به شدت بر موضع خود علیه لبنان یافشاری می‌کنند. نخست‌وزیر و وزیر جنگ اسرائیل با وجود محکومیت حملات و اقدامات ای رژیم در جنوب لبنان از سوی جامعه جهانی و تصریح یادداشت تفاهم ایران و آمریکا به برقراری آتش‌بس در تمام جبهه‌ها از جمله لبنان، تأکید کردند که این رژیم در منطقه امنیتی در جنوب لبنان خواهد ماند. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل گفت مذاکرات و ارتش رژیم صهیونیستی در پی حملات حزب‌الله علیه نیروهای اسرائیلی در جنوب لبنان داشته‌است.

وی با وجود تلفات قابل توجه نیروهای نظامی ارتش اسرائیل مدعی شد: ارتش اسرائیل تا زمانی که لازم باشد در منطقه امنیتی جنوب لبنان می‌ماند. طبق گزارش الجزیره، کاتس وزیر جنگ اسرائیل نیز گفت: ما اجازه نمی‌دهیم سربازان و شهروندان مان آسیب ببینند و حزب‌الله پاسخ خواهیم داد. ارتش در منطقه امنیتی لبنان از ساحل تا ارتفاعات قلعه الشقیف خواهد ماند. پیش از این منابع عبری اعلام کردند در حملات حزب‌الله لبنان که در پاسخ به نقض آتش‌بس توسط اسرائیل انجام می‌شود چهار نظامی کشته و ۱۷ تن زخمی شدند.

در این راستا، وزارت بهداشت لبنان اعلام کرد در حملات هوایی اسرائیل به شهر النبطیه و صور در جنوب لبنان ۱۸ تن شهید و ۳۳ تن زخمی شدند.

از سوی دیگر، ایتمار بن گوپر، وزیر امنیت داخلی اسرائیل و سبتیلیل اسمو تریخ، وزیر دارایی این رژیم در واکنش به حملات حزب‌الله که در پاسخ به نقض آتش‌بس توسط اسرائیل انجام می‌شود، تأکید کردند که لبنان باید به آتش کشیده شود.

ایتمار بن گوپر، وزیر امنیت ملی راست‌افراطی اسرائیل، روز جمعه پس از آن که ارتش اسرائیل از کشته شدن چهار سرباز خود در لبنان خبر داد، گفت: «تمام لبنان باید بسوزد». او در بیانیه‌ای گفت: «با تمام احترامی که برای آمریکایی‌ها قائلم، اسرائیل باید به روشنی به تمام جهان اعلام کند که خون فرزندان ما و امنیت شهروندانمان موضوع چانه‌زنی نیست و تمام لبنان باید بسوزد.»

همچنین ژان نوتل بارو، وزیر امور خارجه فرانسه امروز جمعه در گفت‌وگو با شبکه فرانس‌انفو تصریح کرد که نخستین اصل این توافق، توقف کامل خصومت‌ها در تمامی جبهه‌ها از جمله در لبنان است. او اضافه کرد که در پی تحولات دیپلماتیک اخیر در اروپا اجرای توافق آتش‌بس مستلزم تداوم مذاکرات در سطح فنی است. به گفته ژان نوتل بارو، اولویت مهم‌اکنون این است که اجرای کامل گام‌های نهایی توافق از جمله تدابیر مربوط به ثبات منطقه‌ای و ضمانت‌های امنیتی تضمین شود. وزیر خارجه فرانسه هشدار داد که بدون دستیابی به یک توافق، منطقه با بی‌ثباتی طولانی مدت مواجه خواهد شد و این توافق برای جلوگیری از تشدید تنش و پیامدهای اقتصادی مرتبط با مسیرهای انرژی ضروری است. وی تأکید کرد پاریس همچنان در تلاش‌های دیپلماتیک و هماهنگی با شرکای بین‌المللی برای پیشبرد اجرای توافق مشارکت خواهد داشت. وزیر امور خارجه‌ی فرانسه اعلام کرد که این کشور خواهان ایفای نقش در مذاکرات مربوط به برنامه‌ی هسته‌ای ایران است و تا زمانی که از شرایط توافق نهایی راضی نباشد با لغو تحریم‌های سازمان ملل موافقت نخواهد کرد.

با ایلنا همراه شوید

خبرگزاری کار ایران «ایلنا»